

Izhaja 10. in 25. dne v mesecu.

Dopisi morajo biti frankirani
in podpisani ter opremljeni s
štampljko dot. organizacije.

Člani strokovnih organizacij,
priključeni Strokovni komi-
siji za Slovenijo, dobivajo
list brezplačno.

Rokopisi se ne vračajo.

DELAVEC

STROKOVNI ČASOPIS

Uredništvo in uprava:
Ljubljana, poštni predal 290.

Cekovni račun št. 13.562.
Telefon interurban št. 3478.

Internacionalna podjetnikov

Vse države preprežujoča mreža kapitalistične internacionalne.

Pred nami leži zvezek s skromnim naslovom »Vergleichs- und Schiedsgerichtsordnung«, kar bi se reklo po našem »Poravnavalni in razsodiščni red«. Ta, 12 strani obsegajoči zvezek, bi človek kar odložil kot brezpomemben natisnjen papir, če bi njegova vsebina ne silila k razmišljanju.

Vsebinsko govori o postopku razsodišča internacionalne trgovske zbornice. Ta najobširnejša, vse pri-
vatne podjetniške (kapitalistične) organizacije vsega sveta objemajoča internacionalna, je dosedaj pre-
magovala vse ovire in težkoče. Podjetniki iz nad 40 držav se udeležujejo v tej internacionalni solidarno in uspešno drug za drugega. Iz praktičnega življenja vedo, kaj pomeni v današnji dobi internacionalno prepleteno gospodarstvo, kaj pomeni imeti in stati v neprestanih zvezah preko vseh državnih mej s podjetniki vseh držav v skupnem forumu, internacionalni trgovski zbornici. Prepričani so, da ne more prav noben narod živeti in se razvijati brez stika in sodelovanja z drugim narodom. In ker to vedo in to spoznavajo, so trdno skupaj zvezani, pa naj se razvijajo politične razmere v lastnih državah kakorkoli se hočejo.

V enem iz pozivov ali apelov se čita sledeče:

»Trdi se, da so stremjenja po še tesnejši združitvi naletela pri vladah raznih držav na različne težkoče. Od svetovne vojne sem je zasedalo okrog štirideset velikih internacionalnih kongresov vlad in zadnje londonske konference še do danes nismo popolnoma preboleli. Vendar ali naj zato, ker so vladne organizacije odpovedale, ustavijo svoja delovanja tudi privatne organizacije delodajalcev? Nasprotno. Če vlade teh nalog ne morejo izpolniti, jim morajo gospodarski zastopniki posvetiti tem večjo paznost in moč. Internacionalna trgovska zbornica je internacionalna zveza pripadnikov gospodarskih panog, ki se trdno opira na trdne temelje nacionalnih gospodarskih grup v vsaki posamezni državi. Z okorelimi gospodarskimi teorijami nima nič skupnega. Njena glavna naloga je, posvečati vso pažnjo vsem oblikam praktičnega pridobivanja.«

Ta ugotovitev ne pove sicer nič novega.

Podčrtava le, da podjetniki ne morejo eksistirati brez

internationalnih zvez,

nego nasprotno, jih smatrajo kot nujno potrebne. Kar se političnim organom, vladam, ponesreči, to izvrše podjetniki veleindustrije, veletrgovine in prometa potom svojih organizacij z lahkoto. Vlade so ovirane z raznolikimi nacionalnimi ovirami, podjetniki pa so nasprotno gibčni in teh ovir ne poznajo. Podjetniki niso samo nacionalna moč, nego po svojih internacionalnih organizacijah in s svojo internacionalno realna velesila sveta. Pred vsem znajo izborni braniti svoje interese v vseh državah, v vseh delih sveta in na vseh morjih.

Da se vrnemo na razsodiščni red, ki smo ga omenili v začetku, so lep mojstrski primer zastopstva podjetniških interesov. S tem redom, ki jim je zakon, urejujejo vse spore, ki nastajajo pri internacionalni (mednarodni) trgovini. Če se je prej ta ali oni podjetnik zapletel s svojim tovarišem v tej ali oni državi na svetovni obli v kakršenkoli spor, se je moral posluževati dragih tožb in ogromnih sitnosti, kajti pravni pojmi v nekaj nad sedemdesetih državah sveta so zelo različni. Takšni spori in tožbe so bile vir neštetihi mrženj, nejevolje in vrhunec težkoč. Sedaj je pa internacionalna trgovska zbornica izdelala in uveljavila »Poravnavalni in razsodiščni red«, katerega paragrafi so napisani v tem v začetku tega članka omenjenem zvezku in ki veljajo za vse države. S pomočjo takega postopka se urejujejo vsi spori v internacionalnem poslovanju in medsebojni interesi uravnavajo in ščitijo, ne da bi morala vmes posegati redna sodišča. Ker so malone vse države, priključene internacionalni trgovski zbornici, ta »Poravnavalni in razsodiščni red« ratificirale, je danes izrekom razsodišča veljava, ki jo izvršuje oblast vsake države in se ji je nemogoče zoperstaviti. In ne pozabimo: Ne gre tu za nekakšno državno, nego za čisto privatno organizacijo.

Ko to tako pregledujemo, se nam strokovničarjem mora nehote vzbuditi misel in vprašanje, kako je to vendar mogoče, da

imajo lahko samo podjetniki
takšno obširno internacionalno organizacijo

s takšnimi izvrševalnimi silami. Delavci in nameščenci imajo navsezadnje tudi svoje interese, ki segajo preko vseh držav in morij in so povsod isti in enaki, ter bi morali imeti istotako en skupen močen svetovni forum. Čeravno med posameznimi delavci in nameščenci in njihovimi skupinami ni internacionalnih razprtij, ki bi potrebovale poravnavo in razsodišča, so vendar primorani kot ročni in duševni delavci, ker so zaposleni v teh podjetjih in državah, skrbeti za pogoje dela, za plače in mezde, ki so jim usodne in življenska potreba. In kakor si podjetniki vseh držav zemeljske oble urejujejo svoje interese potom svojega internacionalnega foruma, bi si morali tudi delavci in nameščenci vseh držav s svojim internacionalnim forumom ščititi svoje koristi posebno glede mezd in plač in delovnih pogojev.

Navsezadnje pa to ni vprašanje, ki bi se tikalo samo delavcev in nameščencev, nego vsega človeštva: Ker če so življenske razmere širokih delovnih množic vseh držav mi-
zerne, mora biti gospodarsko stanje države mizerno. Znižavanje mezd v eni državi poostri konkurenco in se morajo zato tudi v drugih državah reducirati mezde. In zato je neprestano gospodarsko valovanje v vseh državah, kjer so vsi proti vsem. Zato bi tudi delavstvo in nameščenstvo moralo imeti vseobsegajočo delavsko internacionalno,

odločbe in paragrafe, kateri bi morali biti ratificirani od vlad vseh držav in se tako izvrševati,

Internationalne zveze delavstva preživljajo danes težko krizo. Delavstvo

se nacionalno drugega proti drugemu ščuva.

Pripovedujejo mu in ga prepričujejo, da je le v okvirju domače države njegova rešitev in izboljšanje in da ga razmere v drugih državah nič ne brigajo. Fašizem vseh raznolikih vrst se je spravil v prvi vrsti na delavstvo. Potrebuje ga za izvršitev svojih načrtov. Pri tem mu dokazuje, da je gospodarstvo v domači državi edino, ki mu nudi eksistenco.

Imamo sicer še Mednarodni (Internationalni) biro dela, naloga katerega je, izravnavati socialno politiko vseh držav. Gotovo ni potreba na dolgo dokazovati, da se Internationalnega biroja dela ne sme več primerjati s tistim, ki je bil pred 10 leti. To je del Društva narodov in zvezano z njim v življenju in smrti. Močne sile so na delu, da bi osnovno podlago Internationalnega biroja dela pokopale. Podjetniki pomagajo pri tem prav pridno, in ravno podjetniki, ki vedno in vedno s svojimi dalekosežnimi internacionalnimi zvezami potrjujejo, kako važne in potrebne da so, delajo proti internacionalni zvezi delavcev.

Da je to njihov interes, mnogi delavci nočejo misliti, so pa tudi takšni, ki pomagajo rušiti

Seveda, tistemu delavstvu, ki se noče učiti in se izgovarja z nizkimi mezdami, ki mu branijo čitanje, knjige, izobrazbo in pouk, ni pomagati in je le nekakšno sredstvo podjetniškim plačancem in agentom, da pohlevno izvršujejo njihove naredbe in postajajo, če že ne rušitelji delavske solidarnosti, pa vsaj buferji, ki odbijajo zahteve delavskih zvez.

Veljava in moč Internationalnega biroja dela se pa, seveda, meri tudi po

moči in pomenu internacionalnega delavskega strokovnega gibanja.

In to v toliko boljše, ker je internacionalno delavsko strokovno gibanje hrbtenica Internationalnemu biroju dela. Čim močnejše je ono ne samo v internacionalnem obsegu, nego predvsem v domačem nacionalnem obsegu, tem veljavnejši je Internationalni biro dela. Žal, da moramo priznati, da je zadnja leta to internacionalno delavsko strokovno gibanje popustilo na svoji živlavosti. Z zmago raznih fašizmov v

raznih državah, ki so razbili delavsko strokovno gibanje (podjetniškega niso), so s tem oslabili Internationalno strokovno gibanje, ki je bilo koncentrirano v strokovni Internationalni. Tu je jasno vidno, da je delavstvo takorekoč nastopilo samo zoper sebe in svoje koristi in povsod, v vseh državah, kjer še ni fašizma, a ga skušajo pripravljati, kjer se del delavstva ogreva zanj, dela proti samemu sebi. Spoznanje, seve, bo prišlo prepozno, kakor je to slučaj v Italiji in Nemčiji.

Kakor se čuti v vseh državah, kjer še se ni mogel fašizem zadržati, je postalo strokovno gibanje delavstva živahnejše, močnejše. Delavstvo je začelo spoznavati veliko vrednost in pomen strokovnih organizacij in internacionalne organiziranosti.

In pri podjetnikih imajo zato tudi zelo dober vzgled.

Ali se mar naj delavstvu prepove, da ne sme imeti svojih internacionalnih zvez in organizacij? Da ne smejo imeti tega, kar ne le smejo podjetniki, nego kar celo države

Svoje očitne vzroke ima delavstvo, da se je delavcem v Nemčiji in Italiji prepovedala vsaka organizacija svobodnih strokovnih zvez in da ne smejo biti zvezane s strokovno internacionalno, medtem ko se podjetnike k temu naravnost navaja.

Vrednost in pomen internacionalnih organizacij

raste s svetovno gospodarskimi zapletitjaji. Internacionalna trgovska zbornica se baha, da sloni na trdni podlagi nacionalnih (domačih) grup, ki obstojajo v vsaki državi in da bo delala, da se razmere za produkcijo prilagode gospodarski strukturi posamezne države. Kaj drugega pa delavstvo s svojimi internacionalnimi tudi ne hoče in ne išče. Delavstvo hoče, oprto na nacionalne (domače) grupe — zveze, v katerih je v vsaki državi organizirano, ali bi moralo biti organizirano, pomagati zidati nacionalno in internacionalno novi svet, ki bo vsemu človeštvu nudil blagostanje, ki bo strašne krize, ki jih spremlja lakota, kjer pri polnih skladiščih umirajo gladu in se radi ohraniti visokih cen znižuje preveč pridelanih dobrin in življenskih potrebščin, premagalo in omogočilo vsakemu človeku dostojno življenje.

Ohranimo torej v današnjem deliriju (blodnjah) nacionalnih fraz potreben mir in samozavest in čuvajmo ter krepimo naše organizacije, ki naj ne objemajo samo naše domače države, nego delavstvo in države vsega sveta.

Starogorski

po članku v »Mittelungsblatt« der internat. Metalarb.

Inicijativa delavcev

pri vprašanju povišanja mezd in izboljšanju življenskega položaja

V lesni industriji Bosnaboa, katere sedišče je v Banjaluki, so nedavno žagarji in drugi lesni delavci spontano stopili v mezdno gibanje za zvišanje mezd.

Gibanje je radi brezobzirnega brutalnega negativnega obnašanja poslodavcev, planilo v splošno stavko, polno zdvojenosti in strasti. S parolami: »Če ni niti ene pare povišanja mezd od strani delodajalcev, ne sme biti niti en delaven dan od strani delavcev.« Gibanje se je po treh tednih končalo z uspehom

za delavce. Torej: Našla so se sredstva, da so se zvišale mezde. Ali brez inicijative z delavske strani bi povišanja mezd ne bilo. Gibanje je vodil naš Savez drvodelnih radnika.

V jeseniškem podjetju težke železne industrije, pri KID, je bilo prejšnje dni izvršeno za naše razmere veliko tarifno gibanje. Do stavke sicer ni prišlo. Ali prišlo ni do stavke samo zato, ker je bila pripravljenost delavcev, seči po skrajnih sredstvih obrambe preveč očit-

no pripravljena. Šlo je za višino delavskih mezd. Podjetje je modernizirano z najnovejšimi stroji in njegova storilnost je zelo povečana. Storitvenost je dvignjena do višine konkurenčne sposobnosti z razvitim inozemstvom težke železne industrije. Da se je sposobnost tako dvignila, je v dveh faktorjih. Prvi faktor je nezadostna delavska mezda pri zaposlenem delavstvu. A drugi faktor je visoka carinska zaščita, ki znaša gotovo isto višino, kakor vse skupne delavske mezde. Industrija je dvignjena do popolnosti predvsem torej od naših delavcev, kot ustvarjajočih dobrine, ki so morali stezati pasove in potem od domačih konsumentov, ki so za izdelke plačevali več nego za one, ki so prihajali iz inozemstva. A ko je modernizacija podjetja bila dvignjena, je industrija kot prvo potegnil po delavskih mezdah. Želeč jih znižati za 10 do 30% vkljub temu, da je na domačem trgu obdržal še vedno stare visoke cene svojih proizvodov.

Delavci so se temu poskusu energično uprli. Tarifno gibanje je trajalo okrog dva in pol meseca. In, naposled, je končano, da je zlomilo namero delodajalcev.

Gibanje je vodil naš Savez metalških radnika.

Omenjamo samo ta dva velika primera, ki sta se dogodila zadnje dni (tretji, v Strojnih tovarnah in livarnah v Ljubljani, se pa vrši sedaj), da pokažemo dvoje. **Prvo gibanje delavske inicijative pod roko vodstvom naših svobodnih strokovnih organizacij.** In drugo: Da se pri dobro organiziranih in dobro vodjenih akcijah povsod dosežejo uspehi.

So pa pogoji za tarifne akcije v cilju dvigovanja delavskih mezd tudi v mnogih drugih gospodarskih panogah. Preteklo leto se je v tem času do danes položaj v raznih panogah precej popravil. Zaposlenost je povečana v februarju letošnjega leta napram februarju lanskega leta sledeče:

Pri gozdnih žagah za 8.872 delavca ali za 26,5%.

Pri tekstilni industriji za 6.703 delavce ali za 20,1%.

Pri industriji papirja za 680 delavcev ali za 18,3%.

Pri industriji kože in gumija za 511 delavcev ali za 15,5%.

Pri industriji kamenja in zemlje za 1.458 delavcev ali za 13,3%.

Pri kemični industriji za 1.092 delavca ali za 11,3%.

Pri oblačilni industriji za 1.873 delav. ali za 9,2%.

Pri poljedelstvu za 173 delav. ali za 8,5%.

Pri higijeni za 999 delavcev ali za 7,8%.

Pri izdelavi vozniš sredstev za 407 delavcev ali za 7%.

Pri grafični industriji za 442 delavca ali za 5,9%.

Pri priv. promet. podjetjih za 268 delavcev ali za 3,6%.

Pri denarnih zavodih za 393 delavce ali za 2,6%.

Pri industriji živilskih potrebščin za 629 delavcev ali za 2%.

V trgovini za 191 delavcev ali za 0,4%.

Pri kovinski in strojni industriji za 73 delavce ali za 0,2%.

Zmanjšano je število brezposelnih pri visokih stavbah, industriji tobaka, zidanju železnic in cest, predelavi usnja, pri lesnih delavcih in rezbarski industriji ter gostilniški obrti.

Pa tudi pri tistih gospodarskih panogah, kjer zaposlenih delavcev ni kdove kako veliko število, kot recimo pri kovinski in strojni industriji, ali celo pri gotovih panogah, kjer je celo število zaposlenih delavcev nadlo, kakor na primer pri industriji za predelavo kože, ne pomeni, da so se razmere poslabšale. Stalna industrializacija na moderniziran način dela je neprestano v teku in gibanje gospodarskega življenja se čuti povsod.

Opazuje se, da je po povečanju zaposlitve pri žagah in lesni indu-

striji spleh, začela naraščati zaposlitev tudi v naši tekstilni industriji. Ta naša gospodarska panoga se iz leta v leto vedno bolj razvija.

Pri vseh gospodarskih panogah, ki so v razvoju, je dovolj pogojev, da delavci s svojo inicijativo vplivajo na povišanje svojih mezd. Pogojev za zvišanje mezd ima pa brez sumnje zelo mnogo v tekstilni industriji. Zato je zelo potrebno, da se poveča inicijativa naših tekstilnih in oblačilnih organizacij in Splošne delavske strokovne zveze, ki okuplja jo to delavstvo, da bi skupno pokrenilo po vsej državi akcijo na reguliranje mezd in plač istočasno in povsod na celi liniji.

Akciji za povišanje mezd in plač mora predhoditi široka propaganda, ki bi objela vse zaposlene in tudi nezaposlene tistih strok, za katere se gibanje vrši. Savezi se bodo najlažje osposobili za to akcijo, če se bodo vsi, ki še žive samo pokrajinsko življenje, razmetano po raznih teritorijih, strnili v državno celoto.

Vprašanje povišanja mezd in plač spada v vrsto najaktualnejših nalog strokovnih organizacij in strokovnega gibanja sploh.

URSSJ.

Kdo so delavski zaupniki in kakšne pravice imajo?

Zakon o zaščiti delavcev je ustanovil v zaščito delavskih in nameščenskih interesov v obratih funkcijo delavskih in nameščenskih zaupnikov, ki vršijo v § 109 navedenega zakona jim poverjene naloge.

Spričo težavnosti njihove funkcije, ki jih morajo opravljati v odvisnem službenem razmerju, uživajo delavski in nameščenski zaupniki posebno zaščito, ki se tiče bodisi njihovega I. službenega razmerja, posebej prejemkov in razveze službenega razmerja, bodisi njihovega II. javnopravnega položaja v obratu.

Javnopravni položaj delavskih in nameščenskih zaupnikov je utrjen s tem, da je zaupniška funkcija naslonjena na Inspekcijo dela.

Inspekcija dela namreč nadzira delo zaupnikov in ščiti njih pridobljene pravice (čl. 9. t. 9 zakona o Inspekciji dela) in ji morajo zaupniki koncem vsakega leta predložiti pismeno letno poročilo (§ 116 zakona o zaščiti delavcev). Spričo tega položaja spadajo spori med delavci in podjetja samimi ali med sd. njimi.

hovimi delavci, ki so v zvezi s poslovanjem zaupnikov, pred pristojne inspekcije dela, v drugi stopnji pred ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja (§ 118 zakona o zaščiti delavcev).

Poleg tega so zaščiteni zaupniki po § 302 kazenskega zakona, ki kaznuje čast »vobče javnega uslužbenca o priliki uradnega poslovanja ali glede uradnega poslovanja vobče«. Kakor torej povedano, so zaupniki pomožni organi Inspekcije dela z zakonito jim odrejenim delokrogom, so glede svojega poslovanja podrejeni ne samo pregledu, ampak tudi navodilom pristojnega državnega oblastva (čl. 19 pravilnika) ter spadajo tudi spori, tičeči se njih, na upravo pot.

Iz tega izhaja, da je tudi delavske in nameščenske zaupnike šteti med javne uslužbence po § 302 kazenskega zakona, vsled česar jim pritiče po njihovem poslovanju tudi tam ustanovljena zaščita

Odlomki iz razprave dr. Stojana Baiča v »Organizatorju«.

Kaj govori § 219, 220 in 221 Obrtnega zakona?

§ 219 govori: Uslužbenec (delavec) obdrži svojo pravico do plače, ako je po najmanj štirinajst dnevnem službovanju zadržan od službe radi bolezni ali nezgode za sorazmerno kratko dobo, ne več kot za teden dni in tega ni zakrivil na-

menoma ali z veliko nemarnostjo. Isto velja tudi tedaj, če je od službe zadržan brez svoje krivde radi drugih važnih razlogov, ki se tičejo njegove osebe.

Uslužbenec (delavec) je dolžan, da svojo oviro, ki ga zadržuje od

službe, takej javi službodajalcu in da mu predloži na njegovo zahtevo spričevalo pristojnega okrožnega urada za zavarovanje delavcev ali uradnega zdravnika o razlogih in trajanju njegove delovne nesposobnosti. To zahtevo lahko službodajalec ponovi po preteku določenega časa.

§ 220 pravi: Ako uslužbenec (delavec) ni mogel opravljati službe in so to zakrivil razmere službodajalca, pripada uslužbencu plača (mezda); uslužbenec (delavec) je dolžan dovoliti, da se mu odračuna toliko kot je radi neizvrševanja službe odškodoval ali kolikor je z drugim zaposlenjem zaslužil ali kolikor namenoma ni hotel zaslužiti.

Ako je v službi radi takih okoliščin z izgubo dneva ali dni prikraščen, mu pripada odškodnina.

§ 221 pravi: Ako je uslužbenec oviran radi odslužitve vojaških vaj opravljati službo, ne preneha njegov službeni odnosaj in mu ostane pravica do njegovih denarnih dohodkov za dobo štirih tednov, če je njegov službeni odnosaj trajal neprestano najmanj leto dni in ako za ta čas ne prejema od države ustrežajoče odškodnine. Ta pravica ne velja zanj, če je pokličen, da odsluži svoj vojaški rok v stalnem kadru.

Tako govore ti trije paragrafi Obrtnega zakona. In kjer se ne izvršujejo, je kriv pač vsak, ki ne zahteva, da se upoštevajo. Ker kjer ni tožnika ni sodnika.

A. C.

Trgovinska pogodba z Nemčijo

Ko je Nemčija lani marca odpovedala trgovinsko pogodbo, je trgovanje z Nemčijo močno nazadovalo, tako je nemški uvoz iz naše države padel od 74,8 milijonov mark v letu 1930 na 33,5 milijonov v lanskem letu; istočasno je padel tudi nemški izvoz k nam od 171,4 na 33,8 milijonov RM (mark). Da se trgovanje zopet poživlji, je bila letos 1. maja sklenjena nova pogodba, ki stopi v veljavo 1. junija t. l. Pogodba velja 2 leti in je prvo leto neodpovedljiva; po preteku 2 let se automatično podaljša, če katera izmed obeh držav pogodbe ne odpove. Odpovedni rok je 6 mesečen, edino če bi se gospodarske razmere v kateri izmed obeh držav močno izpremenile, 3 mesečen.

Jugoslavija prizna Nemčiji carinske olajšave v 70 točkah carinskih tarif, in sicer za kemične proizvode, za strojni in elektrotehnični material, za izdelke iz umetne svile, predmete iz kamna, porcelana, in stekla, galanterijske predmete, glasbila in otroške igrače.

Nemčija zniža carinske postavke za naše agrarne produkte.

Fillip Uratnik:

Delavstvo in gospodarska kriza

(D dalje)

Vrednost dinarja.

Prvo, kar je po našem mnenju potrebno je, da je treba stabilizirati dinar na oni tečajni višini, na katero ga je potisnila kriza.

Danes se je svet tako zunaj, kakor doma, na naš novi tečaj že privadil. Gospodarstvo se je temu ni voju akomodiralo. Vsled zboljšanja naše plačilne bilance je podana danes verjetnost, da smo priznali to faktično stanje hote, v želji, da vpostavimo prejšnji odnos med dolžniki in upniki in ne pod pritiskom. Iz slednjega razloga danes tudi za psihološko paniko, ki se rada druži z devalvacijami, ni povoda. Ako bo to olajšalo prizadevanja za likvidiranje denarnega trga in zopetne vpostavitve naše močne omajane denarne organizacije, bo dobiček dvojen.

Mezde.

Kar se delavskih mezd tiče, ne moremo priznati, da so prizadevanja po znižanju delavskih mezd tako dolgo upravičena, dokler je procentualni delež delavskih mezd na splošni produkciji nižji, nego je bil pred vojno. Posebno niso upravičena tam, kjer se je delavska storitev med tem povečala.

Prav posebne zaščite so potrebne danes one stroke, ki trpe prav posebno pod posledicami nezaposlenosti n. pr. gradbene in sorodne stroke.

Potrebujemo zakon o minimalnih mezdah, ki naj onemogoči izrabljanje delovne sile za slepo ceno, kar spremlja vsako krizo.

Naš gospod minister za socialno politiko je napovedal v parlamentu tak zakon. Z njim bi dobili tudi realni poslodavci zaščito proti nelojalni konkurenci, ki se opira na znižanje mezd pod eksistenčni minimum in škoduje s tem v enaki meri delavcem, kakor manj brezobzirnim podjetjem. V zvezi s tem je treba donesti zakon o maksimiranju stanarin. Za tako maksimiranje bi bilo treba ustvariti predpogoje z zakonskim maksimiranjem aktivne in pasivne obrestne mere starih hipotek, a tudi vlog. Poskusi za tako maksimiranje so podvzeti. So pa nezadostni. Tako hipotekarna obrestna mera, kakor višina stanarin naj se določi na višini, kakor je veljala pred vojno. Morda se zdi komu ta zahteva utopistična. Vendar bodo to v nepredaljnji bodočnosti preko težkih preizkušenj razmere same ustvarile, ako tega zakonodaja ne more.

Glede ukrepov za omiljenje brezposelnosti in umestnosti podpiranja brezposelnih gredo v ekonomski teoriji mnenja zelo narazen.

Mi se ob tej priliki v preteška teoretična razglabljanja ne bomo spuščali in bomo ostali bolj na površini. Zato pa se bomo oslonili na dejstva, ki so nepobitna.

Brezposelnost in nadurno delo.

Nepobitno je, da človek ni stroj, ki se vrže med staro šaro, kadar ni več potreben, temveč živo bitje, ki se iz produkcijskega procesa pač lahko izloči, ki pa se ne more pustiti umreti od glada. To je treba imeti pri naših redukcijah in naših štednjah pred očmi, da ti ukrepi ne bodo le prestavljanje konsumentov od konsuma, ki so ga s svojim delom zaslužili, h konsumu, ki ga niso sami zaslužili. Najmanj se šteti tam, kjer sedajo odrasli ljudje k obedom, ki so jih zaslužili sodelavci.

Izven teoretičnih sporov in za vsakega jasno je, da to ni pametno in modro. Nadvse evidentno je, da ni pametno, če pustimo, da eksistirajo istočasno prekourni in čezmerno intenzivirano delo in popolna brezposelnost, pri čemur morajo potem tisti, ki prekomerno delajo, brezposelne vzdrževati. To je s stališča celote tako evidentno in jasno, da je nerazumljivo, kako moremo v praksi v periodah krize baš tak neproduktiven konsum večati in nazivati to z imenom štednja. To je mogoče zato, ker ima lahko s stališča izoliranega podjetja tudi tak narodno gospodarski nesmisel svoj smisel. Pri nas, kakor v velikem svetu pa pristopa z mentaliteto izoliranega podjetja prečesto tudi k upravljanjem javnih poslov. V kolikor pa ni tega le mentaliteta kriva, silijo k takemu postopanju fiskalni oziri. Vendar moramo najti neko mesto, ki bo gledalo na te stvari iz vidikov narodnega gospodarstva kot celine. S te perspektive bo treba reševati mnogo stvari po povsem novih vidikih. (D dalje prihodnjic.)

Po tej pogodbi se ustanove mešani odbori poljedelskih strokovnjakov, v katerih bodo razen poljedelcev-producentov tudi trgovci izvozniki. Taka ustanova daje možnost, da se naše poljedelstvo prilagodi

potrebam Nemčije, tako n. pr. vsled svetovne krize ne moremo prodati vsega presežka žita, Nemčija pa povprašuje po oljnatih semenih. Z druge strani pa bo to občutila naša težka železna industrija.

Napisano s škarjami

Več dela — manj plače v Nemčiji

Naraščanje zaposlenosti se jasno kaže ne samo v tekstilni industriji, ki dela s polno paro, ker mora izgotoviti za vso mladino, za vse organizirane člane narodno socialistične stranke, za vso vojsko, za vso delavsko fronto, za vse ženstvo, ki je vpreženo v režim, desetine milijonov novih uniform, marveč tudi drugod. Tako recimo je število delavstva v Kruppovih tovarnah v enem letu naraslo od 35.647 na 43.409, količnik izplačane plače pa je padel od 69 na 67 milijonov, kar dokazuje, da je bila zaposlitev mogoča le na račun delavčeve plače. V velikih tovarnah Hösch je število delavcev naraslo od 18 na 20,3 tisoč, skupna plača pa je zopet padla od 43 na 38 milijonov. Ni dvoma, da bi brezposelnost še bolj radikalno padla, če bi Nemčija zmogla istočasno organizirati inozemske trge ter urediti olajšano uvažanje surovin, ki so za obratovanje nemške industrije potrebne. Na drugi strani pa je tudi res, da v Nemčiji še vedno niso potegnjene stroge črte med socializmom in kapitalizmom, čeravno narodni socializem v tem pogledu trobi v svet, da je nejasnostinapravil konec.

Kapitalist je ostal kapitalist

Jasnosti še ni. Kapitalist si je sicer prišil kljukasti križ na rokav ter hodi na skupne prireditve »Delavske fronte«, kamor morajo priti tudi njegovi delavci, toda on je ostal v srcu kapitalist. Tudi delavec si je prišil na čepico kljukasti križ in zahaja v skupno »Delavsko fronto« s svojim tledodajalcem, a v srcu je ostal on sovražnik razreda, ki mu reže trdi kruh. Minister za delo dr. Ley pa se trudi po teh skupnih prireditvah fabrikantov in proletarcev ter jih katehetizira. V težavnih časih, v katerih se poraja Nemčija, kapitalisti ne smejo zahtevati previsokih dobičkov, niti delavci previsokih plač. Tako govori. Iznašel je za svoje socialne pouke nemški pojem »socialne časti«, ki pravi, da je pod delavsko častjo, zahtevati visoke plače v sedanjih razmerah in da je pod kapitalistovo častjo, prikrojati si previsoke dobičke. Eni in drugi poslušajo, potem pa gredo zopet vsak na svoj dom, kapitalisti sanjajo o dobičkih, ki jih ni, ali so po njihovem mnenju prenizki, delavci s srdom v srcih proti stanu, ki jim noče dati dela, ali ki jim dela dostojno ne plača.

Prisilno posojilo milijonarjev

Senator Šerif Arnavtović je zavračal nekatere izjave predgovornika v Narodni skupščini 23. marca 1934 in trdil, da Jugoslaviji za ozdravljenje sedanje gospodarske krize ni treba prav nič iskati pomoči v inozemstvu. Treba je, da se poišče doma denar tam, kjer je. Mi imamo mnogo siromakov, imamo pa tudi precejšnje število milijonarjev. Od njih si je treba izposoditi. Toda tu ni treba prav nič prositi, marveč je treba vzeti. Izda naj se zakon o prisilnem posojilu. Vsak jugoslovenski državljan, ki ima več kakor en milijon, mora dati državi 50 odstotkov svojega premoženja kot brezobrestno posojilo za dobo 20 let. Senator Arnavtović je pri tem prečital statistiko jugoslovenskih milijonarjev in dokazoval, da bi se na osnovi njegovega predloga dale doseči prav čedne vsote, s katerimi bi se dala izvesti mnoga javna dela. S tem posojilom naj bi se zaposlili izključno le brezposelni. To naj izvede vlada. Nikakor naj nihče ne misli na kako redukcijo uradniških prejemkov. Pač pa je potrebno, da se napravi najstrožji red v državni upravi in postavijo pod kap vsi oni državni uslužbenci, ki ne vrše svojih dolžno-

sti. Brezobzirno naj se reducirajo vsi posebni honorarji, tantijeme, dnevnice in kar je druge take navlake v raznih predpisih za plačkanje državne blagajne.

»Slovenec« od 12. maja 1934 poroča iz zapiskov svojega poročevalca, ki je bil v Nemčiji, med drugimi tudi o Wiesbadnu:

Wiesbaden je mesto bogatih. Za nas in brez dvoma tudi za velikanske nemške množice, ki prenašajo krizo na svojih ramah, je pretesno, nekam vse preironično. Kar samemu sebi se stidiš, ko gledaš skozi okna hotela, ki je stal okroglih 100 milijonov, ven na široke, z zelenjem ovite ulice, kjer se vijejo avtomobili, polni milijonskih vrednosti. Kje je kriza?

Iz avijona dol je Wiesbaden podoben čredi belih ovčic, ki se pasejo po zelenih tratah, ali kot da bi natresli koščke sladkorja po svežem travniku. Ko si v mestu, se čudiš, ker ga nikjer ni. Mesta ni, pač pa brezštevilne vile in palače, ki se druga pred drugo skrivajo za šopmi najbujnejšega drevesnega zelenja. Torej tu, kjer so še nedavno ruski veliki in mali knezi v šampanjcu in v

igralnici ter s ponižanimi ženskami zapravliali žulje in kri svojih mužikov v daljni Rusiji. Torej tu, kjer je neumna, že čisto izbebkana ruska aristokracija pripravljala revolucijo boljševizma. Na Norebergu stoji še mogočna ruska kapelica, ki je bila za te pijance in moralne propalice le vprašanje prestiža in ne hiša molitve. Torej tu, kjer je toliko let sedela reparacijska komisija, živela po bogovsko po teh razkošnih palačah ter slednjič le pomagala dodelati hitlerjevsko revolucijo, ki je prodrla iz globin narodne užaljenosti nad temi zapravljalci ljudskega premoženja in končno vse pognala iz tega zelenja.

Tu v Wiesbadnu ni delavcev, tudi srednjega stanu ni. Tukaj »Gleichschaltung« ni bilo. Procesije trebušnatih gospodov in zgajenih dam, ki jih je zanimivo gledati zjutraj, ko se sprehajajo vsak s svojim kozarcem zdravilne vode, da si popravijo prebavni aparat za dobrote, ki jih čakajo. Brezdomci, po večini, ki preganjajo dolgčas po tukajšnjih hotelih s 1000 Din dnevne cene. Mesto, ki je podoba sodobnih razmer, ki dopuščajo, da se sredi ljudožerske gospodarske krize bohotijo »otoki sreče in zadovoljnosti«. Ti ljudje so danes seveda navdušeni hitlerjevci, saj jih navdušenje tako malo stane, samo par mark, v ostalem pa jim je vse »schnuppe«, kot pravi Berlinec, ali vse »wurst«, kot se značilno izraža Bavarec. Revolucija je šla mimo njih in jih je pustila, kakršni so bili.

STROKOVNI VESTNIK

KOVINARJI

Izključitev iz Saveznog članstva.

Na predlog podružnice Jesenice, a na osnovi paragrafa 6. točka e), Centralna uprava je izključila iz Saveznog članstva Mohoriča Franca, centr. br. 20.910, člana toga Saveza v podružnici Jesenice.

Imenovani ima pravo žalbe kongresu, koju mora putem svoje podružnice dostaviti Centrajnoj upravi.

Savez metalških radnika Jugosl.
Centrala Beograd.

Celje.

Cinkarna d. d. v Celju je dne 8. t. m. izplačala svojemu delavstvu 10 odstotne odtegljaje iz leta 1932. Nimamo namena vzbujati spominov, kdo je vodil cele mesece borbo, da se je upravičeni zahtevi ugodilo, kajti zavednemu delavstvu bo to še dolgo ostalo v spominu.

Da pa ne bodo nekateri mislili, da že od samega strahu molčimo, zaradi njihovega podlega obrekovanja o naših zaupnikih in organizacijah, jih tem potom pozivamo, da naj svoje že toliko razbodbane uspehe javno pribijejo, da si bomo na jasnem, s kom imamo opravka, s kakšno grupacijo, ali posameznikom? Na nešteto zahrbtnih strelov že mesece in leta nismo odgovorili, misleč, da imamo opravka vsaj s pol človekom, ki bo gotovo šel enkrat mimo ogledala, da se bo samega sebe videl. Ali žal bili smo v zmoti. Na ves naš molk, se ta častikraja še vedno bolj vrši, tako da smo se odločili javno obračunati s takšnimi elementi.

Iz istega razloga pozivamo vse trezno misleče delavce, da nam vsako zahrbtno obrekovanje naših zaupnikov ali organizacij, kakor tudi ev. šikaniranje pri delu od raznih delomržežev, ki hočejo potom razdiralnega dela priti do boljših položajev, javijo, in sicer našemu tajništvu SMRJ ali zakonito izvoljenim zaupnikom. Poiskali jih bomo, pa če se skrivajo za kakršnokoli masko.

Delavstvu pa kličemo: Glave pokonci, mera je polna.

Na delo, na setev, da veter odnese plevel. C.

Jesenice.

Spominski večer za žrtvami rudarske katastrofe v Kakanju so priredile ob prav lepi udeležbi združene svobodne delavske organizacije na Jesenicah v soboto, dne 19. t. m.

v Delavskem domu na Savi. Uvodoma je kovinarska godba zaigrala uvodno koračnico in žalostinko, zatem so pevci javorniške »Svobode« zapeli »Delavski pozdrav« in »Vzbujenje duhov«, sledilo je več primernih recitacij in deklamacij članov DKD »Enakosti« in otrok, zatem pa je imel s. Toman Franc za podružnico SMRJ na Jesenicah lep in primeren spominski govor, na koncu katerega je tudi iznesel zahteve delavstva po ukrepih v obrambo pred takimi nesrečami in v pomoč žrtvam istih. Sprejeta je bila tozadevna resolucija kakor tudi izraz sožalja organizaciji prizadetih, t. j. podružnice ZRJ v Kakanju. Večer je zaključila kovinarska godba s skladbo »Vzbujenje duhov«. Lep in prisrčen večer je pokazal i sočustvovanje jeseniškega delavstva i njega protest in zahteve po odstranitvi in preprečenju takih primerov.

Bilanca jeseniške borbe. Zadnjič smo poročali, da so jeseniški delavci nad vse častno in uspešno zaključili svojo borbo, pri kateri so bili prav grdo napadeni s strani tovarne. Dva meseca je trajala borba in da ne bi kdo mislil, da so zaupniki in delavci ta čas držali roke križem in da jim je zmaga padla v naročje kar sama kakor zrelo jabolko, naj govori statistika, koliko dela je bilo za tak uspeh potrebnega. Razprave so se vršile:

martinarna 9 razprav 37 in pol ur;
mrzla valjarna, žičarna, žebjar-
na (Silerjev obrat) 7 razprav 21 in pol ur;

Bachmanov obrat (mehanična delavnica, livarna itd.) 5 razprav 8 in pol ur;

električni oddelek 3 razprave 2 in pol uri;

cevarna 4 razprave 8 ur;

ekonomija 3 razprave 8 ur;

žična valjarna (Heim) 2 razpravi 4 in pol ure;

Javornik 3 razprave 13 ur 40 m.;

2 razpravi v Ljubljani 30 ur 50 m.;

Javornik, zadeva Vister 5 razprav 24 in pol ur.

Skupaj 43 razprav 159 in pol ur.

Tovarna je stala sedemkrat: martinarna 2 krat, žičarna 1 krat,

Javornik 3 krat (3 in pol ure) in vsa tovarna enkrat.

Posebnih intervencij je bilo devet. Sestankov s politično oblastjo 4, dvakrat pri obmejnem komisarijatu, dvakrat na okrajnem načelstvu. Pohodov k razpravam 60. Raz-

prave o ustavitvi so poleg vsega trajale še 2 uri 35 minut. Sestankov obratnih itd. je bilo preko 50, skupno nad 200 ur. Javnih skupnih shodov 11. Dalje 1 sestanek z župani!

Uspeh? Kolektivna pogodba s 16 členi in 89 prilogami.

In zmaga! — Vsakdo naj premotri gornje in videl bo, da je ta zmaga stala tudi ogromno dela, ogromno vztrajnosti, ogromno discipline, samozvesti in odporne sile. In zaupniki so s pomočjo vsega delavstva to zmogli. Čast naši podružnici SMRJ, ki je vodila to borbo. Naj ne bo to samo za vzgled in pouk Jesenicam, vsemu delavstvu naj služi to kot vzgled, da bodo vedeli, kako in kdaj je mogoče zmagovati. Z zaupanjem vase, kajti — že Marx je dejal — da more biti osvobođenje delavstva le delo njega samega. In to tudi bo!

RUDARJI

Rudnik Bor.

Bakren rudnik Bor, last francoske družbe Bor mines, je izplačal za leto 1933 130 odstotno dividendo, medtem ko je lani izplačal »le« 60-odstotno! Zanimivo je, da veliki evropski rudnik bakra Rio Tinto v Španiji za leto 1933 sploh ne more izplačati dividende.

SPLOŠNA DELSTROKOVNA ZVEZA JUGOSLAVIJE

Moste, kemična tovarna.

Odbor naše organizacije je imel 4. maja 1934 žalno sejo za ponesrečene žrtve dela v Kakanju. S. predsednik Mehle je otvoril sejo in prečital okrožnico Strokovne komisije, katera poziva vse organizacije, da priredijo žalne prireditve za ponesrečene žrtve dela. Odbor je počastil žrtve stoji s petminutnim molkom. Po končani žalni seji otvoril predsednik drugo sejo, na kateri se je sklenilo poslati žalno brzojavko na podružnico rudarskih radnika v Kakanju. Dalje je odbor sklenil poslati ministru za socialno politiko in ministrskemu predsedstvu resolucijo, v kateri so zahteve po večji varnosti rudarskih delavcev kakor tudi delavcev v ostalih obratih. V resoluciji se zahteva, da naj se čimprej izvede starostno in invalidno zavarovanje. Dalje zadostna preskrba za preostale družine kakanjskih žrtv, s podporo za preživljanje ter zdravih stanovanj. Dalje zahteva, da Inšpekcija dela pogosteje, najmanj pa vsake tri mesece, nadzira vse obrate z navzočnostjo delavskih zaupnikov. Ker le na ta način bo Inšpekcijam dela mogče najti vse nedostatke po obratih. Resolucija končno zahteva po večjih zakonitih pravicah delavskih zaupnikov, ker le na ta način bo mogoče preprečiti tako pogoste nezgode po obratih. Na koncu seje se sklone, da se vpliva na delavstvo v naši tovarni, da se združi že enkrat v organizaciji ter na ta način vrši borbo za že tako okrnjene pravice delavskega stanu.

Večve.

Dne 10. maja 1934 je imela podružnica »Splošne del. strokovne zveze« svoj prvi redni občni zbor. Občnega zbora se je udeležilo precejšnje število članov. Vendar pa bi prav sedaj ne smelo manjkati nobenega, ker se je občni zbor vršil pod utisom zadnjih dogodkov, ki so se odigrali v podjetju, vsled odpusta poročenih žensk, kakor tudi bližajočih se dogodkov. Poročila funkcionarjev so bila soglasno sprejeta na znanje in z njimi predlagana razrešnica odboru. Toda debata, ki se je nanašala na že omenjene akcije, je bila precej burna, kar je znak zanimanja za vse delovanje in obenem tudi stroga kontrola za vse nedostatke, ki bi eventualno iz tega mogli nastati. Vsi, ki so v debato posegli, so povdarjali potrebo še intenzivnejšega delovanja organizacije, kar bo gotovo v korist vsemu delavstvu. Izvoljen je bil sledeči odbor: predsednik Rome Franc, podpredsednik Kocjančič Franc, tajnik Mazovec Josip, blagajnik Perčec Josip, odborniki Berčič Josip, Tomšič Leopold, Kocjančič Ivan; v nadzorstvo

Sodrug!

KUPUJTE IN ZAHTEVAJTE POVSOD KRUH IN PECIVO IZ
Delavska pekarna Mirko Cortila, Ljubljana
 POSTOJNSKA ULICA 11, DESNO. TELEFON 31-71.

Sodružice!

pa: Lovša Melhijor, Jančar Ivan, Vidregar Feliks.

Odbor si je nadel nalogo, da bo odslej reševal vsa vprašanja kolikor mogoče soglasno. Na predlog s. Mazovca je bil sprejet orijentacijski načrt, ki se glasi sledeče:

Članstvo »Splošne del. strokovne zveze« podružnice v Vevčah, zbrano na I. rednem občnem zboru dne 10. maja 1934 v društvenem lokalu, Zadvoj 74, sprejema sledečo nalogo in smer, ki jo bo dosledno zasledovalo:

1. Organizacija naj se najodločneje bori za dnevne zahteve vsega delavstva. Nikdar ne sme postavljati zahtev tako, da bi škodovala enemu delu delavstva. Odločno naj se bori za striktno izvajanje in **izboljšanje** kolektivne pogodbe. Bori naj se za zaposlitev brezposelnih. V ta namen naj se ustanovi pri podružnici odsek za brezposelne. Bori naj se odločno za izboljšanje socialne zaščite vsega delavstva.

2. Organizacija stoji na staljšu enotne borbene fronte vsega delavstva, brez ozira na politično prepričanje in sindikalno pripadnost. To se pravi: Organizacija se bori za interese vsega delavstva, bodisi, da so organizirani v njej ali ne. V borbo naj torej pritegne tudi člane drugih strokovnih organizacij, brezposelne in tudi neorganizirane.

3. V svrhu aktiviziranja delavstva in resničnega ustvarjanja enotne fronte od spodaj, naj se prirejajo česče široki članski sestanki, na katere naj se vabi tudi druge delavce in delavke. Tak sestanek se mora brezpogojno vršiti pravočasno, pred kakršnokoli akcijo.

4. Ideološko stoji organizacija na podlagi **nekompromisnega marksizma**. Njena naloga in dolžnost je, da prepriča široke delavske sloje, da je samo sledeč brezkompromisnim marksističnim naukom možno najti pot v lepšo in boljšo bodočnost delavstva.

Upajmo, da bo, če bo odbor sledil temu načrtu, v bodoče še boljše soglasje v vseh vprašanjih.

Delavstvo se poziva, da že enkrat uvidi svoje kvarno pasivno za držanje, kjer v času, ko se kapitalizem, neglede na narodnost in versko pripadnost, organizira v enotne in izrazite kapitalistične organizacije in tvori močno fronto proti delavstvu, mora tudi delavstvo kot protutež ustvariti **enotno borbena fronto**, da bo tako kos vsem kapitalističnim poizkusom, okrniti pridobljene pravice. Obrne pa naj že enkrat hrbet vsem onim, ki se v svoji sentimentalnosti prištevajo k delavskemu razredu, toda so v resnici predstavniki klerikalnega in nacionalnega kapitala in stoji skupaj v eni organizaciji s kapitalisti, ter po njihovih iniciativah širijo geslo »Mir med Delom in Kapitalom«, kar je pa vedno le v korist kapitalistom. Ker nujno iz gospodarskih razlogov za proletarijat je, da se otrese vseh teh in vodi borbo v pravih enotnih frontah. Zato vsi v borbo, ki jo vodi res pravo razredno borbena delavstvo in ki je kapitalistom in njihovim podrepanikom trn v peti. To pa zato, ker jim ne prinaša onega dobička, kot bi ga želeli.

Še nekaj iz papirnice Vevče.

Zadnji čas so se nasprotja med nekaterimi posamezniki silno zaostрила vsled predlaganja, da naj se vsled še vedno trajajoče krize, solidarno sprejema bremena na svoje proletarske rame in tako pušča gg. kapitalistom njihove neokrnjene profite, medtem ko naj vso težo po njih povzročane krize solidarno porazdelimo in prinašamo delavci sami. Prve žrtve te kapitalistično-faš-

stične krize so, v kolikor že vsi ne občutimo vsled skrajšanja oz. omejitve obratovanja, poročene ženske, katerih moške pa zaslužijo dostikrat komaj 600—800 Din mesečno, kljub temu, da ima po 5 in več člansko družino, za katero bi moral zaslužiti vsaj še enkrat toliko. Kjer pa se za to vnema večina zaupnikov in delavstvo, je razumljivo, da prizadete ženske upravičeno protestirajo ter zahtevajo pravico do zaposlitve, posebno, ker je to utemeljeno s tem, da moževa plača ne omogoča dostojno preživljanje družine. Poslale so resolucijo na obe v podjetju obstoječi organizaciji kot upravičen protest proti tem nedelavskim akcijam. Apelirajo pa tudi na vso javnost, da v njihovem boju stoji na njihovi strani in kolikor je še mogoče prepreči to zlonamero.

Resolucija.

Podpisane delavke v Združenih papirnicah Vevče najodločneje

protestiramo

proti nameravani redukciji poročenih delavk.

Zahtevamo,

da nas strokovni organizaciji podpirata in pozivamo vse moške tovariše, da nas v našem upravičenem protestu podprejo in to resolucijo sopolpišejo.

Razlogi za naš protest in zahteve so sledeči:

1. svojega dela poročene delavke ne opravljajo sebi v zabavo, pač pa zato, da ob mizernih plačah svojih mož pomagajo vzdrževati svoje družine;

2. zaveden proletarijat smatra ženo v vsakem oziru za enakopravno moškemu; zato zahteva tudi za poročeno ženo polno pravico do izvedenjske zaposlitve in omogočitev te zaposlitve, prav tako kakor za moškega delavca in samsko delavko;

3. vemo, da ogromne brezposelnosti, ki danes mori delovno ljudstvo, nismo povzročile poročene delavke, vemo, da jo naša redukcija tudi odpravila ne bo; z njo bi se le delček brezposelnosti bremen prevzeli z enih delavskih ramen na druga, kar bi bilo v korist samo povzročiteljem krize, to je kapitalistom. Kapitalisti imajo namreč največji interes na redukciji poročenih delavk, oni hočejo, da nameče brezposelni in zaposleni proletarijat sam sebi peska v oči s tem, da nastopi proti poročenim delavkam, namesto da bi se z vso silo boril za podporo in socialno osiguranje brezposelnih **na stroške kapitalistov**, ki valijo vso težo krize na delovno ljudstvo zato, da ohranjujejo svoje dobičke nezmanjšane;

Apeliramo na celokupno delavstvo vevške papirnice, da to resolucijo sprejme kot upravičen protest poročenih delavk proti krivici, ki se nam namerava storiti in s tem na pošten proletarski način popravi svojo pogreško. Pozivamo vse delavstvo, da odstranimo prav vsi iz svojih vrst medsebojno nevoščljivost in sebičnost in da se strnemo v enotno fronto za svoje zahteve, ki jih terjamo tam, kjer jih borbeni proletarijat terja.

Resolucijo je podpisalo 60 delavk in delavcev, ki so javno priznali, da se s tem ne strinjajo in da naj se jim prizna pravica do zaposlitve.

Opomba uredništva. Veseli nas, da se je delavstvo vevške papirnice vzdramilo in pravilno pogledalo na probleme takozvanih dvojnih zaslužkarjev in zaposlitev poročenih delavk. Uvodni članek, ki ga je prinesel na to temo »Delavec« od 25. aprila

1934, je torej bil kakor vidimo skrbno prečitani in uvaževan. Svetujemo, da si ga vsak še enkrat dobro prečita.

Vprašanje enotne fronte od spodaj pa ne sme ostati samo navadna fraza, nego mora biti tudi pravilno pojmovana. Taka enotna fronta, v kateri so pomešane razne trobojnice, kjer večina noče biti organizirana v svobodni strokovni organizaciji, ni enotna fronta, nego samo napihnjena mehurček iz mila.

Splošna delavska strokovna zveza, podružnica Paračin.

Podružnica v Paračinu se lepo razvija in šteje že 80 članov. Razni nasprotniki so si mnogo prizadevali, da bi organizacijo steklarjev, katere hoče biti v skupnosti v zvezi z vsem ostalim steklarskim delavstvom Jugoslavije, preprečili. Ni pa jim uspelo. Ostali so osamljeni in polagoma bodo tudi oni pristopili k naši organizaciji, kar pa je seveda edino pravilno, kajti danes niso časi za medsebojne spore in prepire.

V sredo 16. maja nas je obiskal tudi centralni tajnik s. Jakemin iz Ljubljane. Vršil se je zelo dobro obiskani članski sestanek, na katerem smo se porazgovorili o organizacijskih vprašanjih kakor tudi o težkih razmerah v katerih živi steklarsko delavstvo. Tajnik je skupno s predstavniki naše podružnice obiskal tudi ravnatelja podjetja, kateremu so se predložile razne želje o ureditvi službenih odnošajev.

Zavedamo se, da so izredno težki časi, vendar pa bomo tudi te težkoče premagali, kakor smo že marsikatero druge. Steklarsko delavstvo pozivamo, da se kompaktno organizira in ne čaka ob strani, ker le končno združeni se moremo nadejati uspehov v borbi, za katere se organizacija bori.

Steklar.

OBLAČILNI DELAVCI

Iz Maribora.

V nedeljo, 6. maja, je praznoval naš član in funkcionar, sodrug Vogrin Franc, 30 letno proslavo nepretrganega članstva. Proslavo je priredila organizacija, katere so se udeležili tudi zastopniki drugih svobodnih strokovnih organizacij. V imenu organizacije je čestital jubilarntu predsednik s. Bele. Sodr. Jelen pa je v daljšem govoru orisal delo jubilarnta od ustanovitve krojaške organizacije leta 1904 v Varaždinu in nadaljnje delovanje jubilarntovo na Dunaju, Leobnu in sedaj v Mariboru. On ni poznal samo svojo strokovno organizacijo, temveč je bil član tudi politične, dokler je obstajala, gospodarske in kulturne organizacije. Bil je in je danes naročnik vseh socialističnih časopisov in revij v Dravski banovini. Jubilarntu je tudi red in disciplina nekaj svetega, zato tudi njegovo delo ni bilo nikdar zanemarjeno. H koncu svojega govora je s. Jelen želel jubilarntu še mnogo let zdravlja ter mnogo let plodonosnega dela v našem delavskem gibanju. K jubileju mu je čestital tudi s. Zmazek, delegat in pooblaščenec organizacije železničarjev, kakor tudi s. Čeh kot zastopnik Delavske zbornice ter s. Grgič kot zastopnik Splošne strokovne delavske zveze in tudi vsi ostali, ki so se udeležili te proslave.

Opomba uredništva. Tudi »Delavec« čestita sodrugu Vogrinu k njegovi 30 letnici delovanja in mu želi vse najboljše.

Razno

Pamflet na Lenina.

V Ljubljani izhaja glasilo slovenskih fantov »Kres«, naslednik nekdanjega orlovskega glasila »Mladost«, ki ima baje namen utrjevati srčno in duhovno kulturo slovenskih fan-

CANKARJEVA DRUŽBA

bo letos v jeseni izdala 4 krasne knjige, med katerimi bo znamenita knjiga Beer: Zgodovina socialnih bojov od pamtveka pa do danes.

Plačujte članarino že sedaj, če ne morete naenkrat 20 Din, pa plačujte v tedenskih obrokih po 2 Din, ali v mesečnih po 4 Din.

tov. Ta list tiska proslula Misijonska tiskarna v Grobljah. V svoji 4. številki objavlja ta list na straneh 67 do 70 članek »Moj obisk pri Leninu« po Italijanu Giovaniju Papiniju. Čitali smo že mnogo pamfletov, vendar tako nizkotnega, tako nesramnega in podlega, tako pekleno zlobnega kakor je ta, pa še ne. Pod častjo bi nam bilo, da zavračamo izjave in navedbe, ki jih avtor podtika Leninu in papir našega lista se ne more tako ponižati, da bi odgovarjal na kaj takega. Toda kot milo sodbo o tem članku ponovimo lahko besede, ki jih avtor polaga v Lenina usta: »Vse,« kar je v tem članku, »je prazno čvekanje, prazno in noro pisanje, noro modrovanje za prav tako nore tepce.« — Vendar se kljub vsemu sramujemo, da se med Slovenci najde list, ki morda celo propagira slovenstvo, pa vendar le širi tako ogabno blato in smrad preko naših gora in livad. Fej jim, pa naj bodo, karkoli že hočejo.

(»Del. Politika.«)

Carinski dohodki.

Carinski dohodki lanskega leta so znašali 621,1 milijona Din napram 740,2 milijona v letu 1932. V dravski banovini se je vplačalo 126,1 milijona Din, to je 20,3 odstotka vse carine. Razen carine so lani carinarice pobrale še: davka na poslovni promet 161,1 milijona Din, luksuznega davka 8,5 milijona Din, trošarine 35,4 milijona Din, monopolskih taks 41,4 milijona Din in kaldrmine 14,8 milijona Din.

Od tega je plačala dravska banovina 47,9 milijona Din. Skupaj je bilo v dravski banovini vplačanih 147 milijonov Din.

Kultura

DELAJSKI PROSVETNI VEČER »Svobode« in »Zarje« kot VIII. (XXVII.) in kot zaključek letošnje sezone bo v soboto, 26. maja 1934 ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani. Spored je bogat in pester. Delavska godba »Zarja« bo zaigrala več novih koncertnih skladb. Tamburaški orkester zveze živilskih delavcev, sekcija pekovskih pomočnikov, ki bo izpopolnjen s klavirjem in tolkali, bo nastopil s koncertnimi komadi. Svobodaša Josipa Škorpika nova skladba (trio) na 2 violini in klavir bo nekaj lepega. Pevski zbor I. dekliške meščanske št. Jakobske šole bo nastopil s Pregljevimi, Ipavčevimi in Družovičevimi pesmimi. Oktet »Ljubljanskega zvona« bo zapel s spremljevanjem kromatične harmonike več pesmi. Vmes pa bodo recitacije. Pisatelj Cerkvenik pa bo predaval o zanimivi temi. Vstopnice po 3, 2 in 1 Din. Ne zamudite tega zadnjega prosvetnega večera v letošnji sezoni in vzemite vstopnice že v predprodaji.

Snaga, majska številka, prinaša članke Jova Jakšiča, Tihomira Jakšiča, Petra Rajkovića in druge ter politični in kulturni pregled ter vesti. Številka je pestra. Izhaja v Sarajevu.

Stožer, št. 6, je izšla in prinaša članke Engelsa, Majerholda, Ilja Ehrenburga, Judekovića, Šaginjana, in druge ter razna poročila in književni pregled. Izhaja v Beogradu.

Tako se Rusija smeje, je lepa knjiga, polna humorja in satir. Naročite jo v Ljubljani, poštni predal 290. Stane 14 Din.